

Studiemiddag: De aantekenboekjes van Ademar van Chabannes (989-1034)

Op woensdag 12 oktober worden vier lezingen gehouden over een opmerkelijke verzameling aantekenboekjes uit de vroege elfde eeuw, thans bewaard in Leiden. Ze zijn vervaardigd door de Franse monnik Ademar van Chabannes. Ad van Els schreef er een diepgravende studie over: *A Man and his Manuscripts*. De middag vindt plaats in de Vossiuszaal van de Universiteitsbibliotheek, Witte Singel 27 te Leiden.

Woensdag 12 oktober, 15:00 uur
Universiteitsbibliotheek
Witte Singel 27, Leiden

Wilt u de studiemiddag bijwonen?
Meld u aan via de onderstaande knop

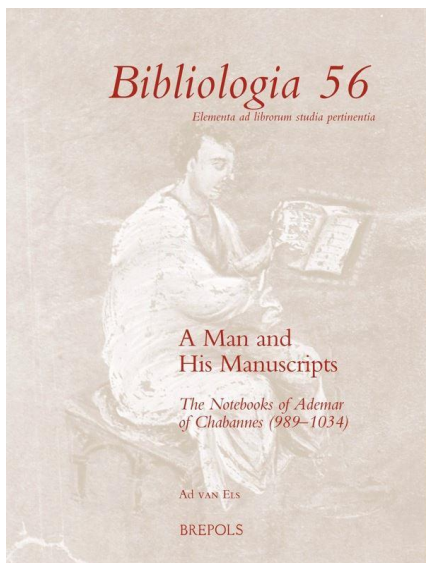
Programma

14:30	Inloop (Vossiuszaal)
15:00	Opening – André Bouwman, conservator Westerse handschriften, Universitaire Bibliotheken Leiden
15:10	‘Het beeld van Ademar in de geschiedschrijving: feit en fictie’ – Ad van Els, mediëvist
15:30	‘De hand van Ademar. Over het herkennen van middeleeuwse scribenten’ – Jan Burgers, Huygens Instituut / em. hoogleraar Universiteit van Amsterdam

- 15:50 'Het boek van de meester: profiel van een werkhandschrift' – Mariken Teeuwen, senior onderzoeker Huygens Instituut / bijzonder hoogleraar Schriftcultuur in de middeleeuwen, Universiteit Leiden
- 16:10 'Was Ademar uniek? Over sporen van schoolmeesters in handschriften uit de eerste helft van de elfde eeuw' – Marco Mostert, hoogleraar Middeleeuwse geschiedenis, Universiteit Utrecht
- 16:30 Afsluiting
- 16:45 - Receptie
- 16:45 - Tentoonstelling (tot 17:15 uur) van Ademars aantekenboekjes en aanverwante handschriften in de Heinsiuszaal

AANMELDEN

Aanleiding voor de studiemiddag is het boek *A Man and His Manuscripts. The Notebooks of Ademar of Chabannes (989-1034)*, geschreven door Ad van Els en uitgegeven door Brepols (Turnhout 2020, Bibliologia 56).

Van Els onderzoekt leven en werk van Ademar, monnik van de kloosters Saint-Cybard in Angoulême en Saint-Martial. In totaal zijn er 22 handschriften bewaard gebleven – met voor een groot deel door Ademar zelf geschreven teksten. Ze getuigen van zijn enorme productiviteit en van zijn veelzijdige talent als historicus, prediker, componist, liturgist, leraar en tekenaar.

Met name de aantekenboekjes die nu onder signatuur VLO 15 in de Leidse Universiteitsbibliotheek berusten, werpen een uniek licht op Ademars bekwaamheden als leraar. Een analyse van de teksten en materiële kenmerken van dit werkhandschrift laat zien dat Ademar geïnteresseerd was in een uitgebreid onderwijscurriculum (waaronder geneeskunde en Arabische astrologie) en dat hij een verscheidenheid aan technieken en methoden gebruikte om zijn leerlingen te onderwijzen.

A Man and his Manuscripts onderwerpt Ademars autografen aan een nauwgezet codicologisch en paleografisch onderzoek. Centrale vraag hierbij is hoe wij zijn schrijfhand kunnen herkennen. Het gepresenteerde bewijsmateriaal resulteert tenslotte in een positiever en genuanceerder beeld van Ademar – die in recent onderzoek is afgeschilderd als een eenzame vervalser vanwege zijn ultieme en ‘mislukte’ poging in de zomer van 1029 om zijn patroonheilige, de heilige Martialis, te promoveren tot een van de discipelen van Christus.